

Nieuwsbrief

Secretariaat:
Frans Vermeulen
Florahove 24, 4702 EZ Roosendaal
T 0165-534506
E fdvermeulen@home.nl

Vereniging Pastoraal Werkenden
Afdeling Breda

Nummer 3, november 2013

Best practices

'Samen de gloed onder de as ontdekken.' Dat was het hoofdonderwerp van de Ledenvergadering, die op donderdag 10 oktober werd gehouden in Hoeven. Jan Hafmans, die heeft meegewerkt aan de vertaling van het referaat van abt Martin Werlen uit het Zwitserse Einsiedeln, hield een boeiende toelichting op het inspirerende document. De dialoog, die zich naar aanleiding hiervan ontwikkelde, leverde een aantal interessante gezichtspunten op.

Eén daarvan betrof de manier, waarop we als pastorale beroepskrachten elkaar kunnen ondersteunen in het ontdekken van de gloed onder de as. In de discussie werd vastgesteld, dat het uitwisselen van *best practices* een bijdrage zou kunnen zijn om aan elkaar te laten zien, hoe bepaalde gebruiken in ieders eigen pastorale praktijk inspirerend kunnen werken. Niet alleen voor betreffende pastor en voor de gelovigen die ermee in aanraking komen, maar ook voor collega-pastores.

Vandaar het voornemen om in deze Nieuwsbrief in beknopte vorm telkens een collega aan het woord te laten, die vertelt over haar/zijn *best practice*. Met opzet is er gekozen voor een korte beschrijving, omdat in de Periode natuurlijk ook – zij het uitvoeriger en met meer inhoudelijke achtergronden – dergelijke gebruiken en praktijken aan de orde komen. Maar het aardige van wat in deze Nieuwsbrief wordt weergegeven, is misschien wel dat het 'kleine' praktijken kunnen zijn, die anders wellicht niet of nauwelijks onder de aandacht zouden komen.

De reeks wordt geopend door Henk Berflo, met dank voor zijn bijdrage. Graag nodig ik alle collega's uit om na te denken over wat je eigen *best practice* is. Dan ben je in ieder geval voorbereid, als ik je benader om – net als Henk – een bijdrage te leveren.

Wiel Hacking

Kennismaken: wie is Jan Hopman?

Wellicht een bijzonder schaap met vijf poten, zoals ik mezelf gedefinieerd heb bij mijn afscheid in 1977 als voorzitter van het open jongeren centrum in Gennepe (Noord-Limburg) maar ook op eerste Pinksterdag 2013 bij mijn afscheid als pastor in Breda-Noord.

Opgegroeid in Ottersum ging ik als oudste zoon van een katholiek boerengezin met zeven kinderen naar het klein-seminarie Rolduc en daarna naar de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat, waar ik een uitstekende opleiding heb gehad, die ik afgesloten heb met het kandidaatsexamen met een scriptie over de mensopvatting bij Hobbes en Spinoza. Uiteindelijk bleek toch niet het priesterschap mijn uitverkoren weg, hoewel mijn pas overleden vader en mijn nog levende moeder dat graag gewild hadden. Ik ging de politiek in (PPR-gemeenteraadslid in Gennepe), zette een jongeren centrum op en werd docent levenbeschouwing en maatschappijleraar in Boxmeer. Het jongerenwerk boeide en fascineerde me en besloot dan ook nog maar de Sociale Academie Cultureel Werk in Driebergen erbij te doen. Ik kreeg het eerste jaar al een baan als jongerenwerker in Schijndel, daarna in Eindhoven, Huissen en Hengelo (Ov). Inmiddels was ik ruim in de dertig en besloot de theologiestudie in Nijmegen af te maken. Daar ging de wereld van de bevrijdingstheologie voor me open en vanaf 1989 ben ik vrijwel ononderbroken in Chili geweest. Mijn doctoraalscriptie ging over het machismo als mislukte man en afwezige vader in Chili en vanaf 1993 kon ik er via een uitzending door het CMC onafgebroken werken in het thema Aids en gewetensbezwaarden militaire dienst. Het waren de mooiste jaren van mijn leven vanwege de onderdompeling in een andere cultuur, die ik me geleidelijk aan toe-eigende en waar ik ook mijn partner gevonden heb.

Het was even wennen in 2004, toen ik door oud/bisschop Muskens in Breda aangesteld werd om de diaconie te ontwikkelen in de parochie Breda-Noord. Wederom een geweldige tijd met het opzetten van Inlopen, het veranderen van een gesloten parochie naar één die open stond voor de wereld, de problematiek van de ongedocumenteerden, het vorm geven aan de Vredesweek en het ondersteunen van de multiculturele voetbalclub Barca. Kortom wederom een geweldige en fascinerende tijd.

Gelukkig kan ik enkele projecten nu na mijn pensionering voortzetten, kan ik iets meer in het huishouden doen, heb ik tijd om mijn hoogbejaarde

moeder wekelijks te bezoeken en kan ik vooral in vrijheid bepalen wat ik wel belangrijk en niet belangrijk vind. Dan is het ook geweldig dat we nu eindelijk weer een Paus hebben die de regels niet zo belangrijk vindt en een open houding naar mensen en de wereld heeft.

Best practice: Meer waardering Woord en Communie Viering

In verschillende parochies zijn er mensen die een zondagsviering met Woord en Communie minder waarderen dan een Zondagsviering met Eucharistie. Theologisch beschouwd – dogmatisch, liturgisch, ecclesiologisch en volgens de sacramenteleer – is dat ook zo. Dit is vaak een rationeel argument om die viering te mijden en elders een Eucharistieviering te bezoeken. Maar soms is het ook emotioneel geladen. Een Viering van Woord en Communie heeft soms iets weg van een “mis met een gaatje” zoals iemand eens tegen mij opmerkte. Vooral de ouderen en hele ouden die nog de altaarschellen hebben meegemaakt bij de consecratie, missen dan de eerbied voor de aanwezigheid van de Heer.

In de hoogmis wordt ook tegenwoordig nog op diverse momenten wierook gebruikt. Bij de intrede wordt het altaar bewierookt, en vervolgens in de paastijd ook de Paaskaars, altijd het Evangelieboek en de offergaven van brood en wijn. Soms ook de priester als voorganger. Allemaal symbolen van Christus die onder ons wil verblijven. Het is een eerbewijs aan de Heer.

In mijn praktijk als voorganger in een Zondagsviering van Woord en Communie, zowel bij de Broeders van St Louis in Oudenbosch als in mijn woonplaats Dorst, heb ik de volgende gewoonte ontwikkeld. Na het ophalen van de ciborie met H. Hosties uit het tabernakel, wordt deze op de altaartafel gezet.

Nu worden de Hosties bewierookt met de woorden: Dit is het Lichaam van Christus. Vervolgens bewierook ik ook het aanwezige kerkvolk. Daarna gebruik ik een tekst van St Augustinus: “Ontvang wat gij zijt: Lichaam van Christus en wordt wat gij ontvangt: Lichaam van Christus”.

Veel mensen beleven dit als een verrijking van de viering en een opwaardering van Woord en Communieviering.

Henk Berflo

De V.P.W. als een algemeen nut beogende instelling (ANBI)

Om aangewezen te worden als een algemeen nut beogende instelling (ANBI) moet een instelling voldoen aan verschillende voorwaarden. De belangrijkste zijn dat de instelling zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen belang en geen winstoogmerk heeft. Bestuurders ontvangen geen beloning, tenzij een onkostenvergoeding of kleine presentievergoeding. Geld dat overblijft na opheffing van de instelling moet worden besteed aan een ANBI met een soortgelijk doel.

Met ingang van 1 januari 2014 verandert de regelgeving voor ANBI's en moet een aantal gegevens worden gepubliceerd op internet. In het geval van onze afdeling gebeurt dit via de landelijke vereniging. Op de website www.vpwinfo.nl kunnen geïnteresseerden de gegevens raadplegen. Leden kunnen een eigen inlogcode krijgen om nog meer informatie te kunnen inzien.

Voor organisaties is het belangrijk om een ANBI-verklaring van de belastingdienst te hebben, niet alleen voor de organisatie zelf: het maakt ze aantrekkelijker voor donateurs. Voor de donateur van de gift is prettig te weten dat zijn gift aftrekbaar voor de belasting is.

Giften van een particulier aan een ANBI zijn voor die particulier aftrekbaar voor de inkomstenbelasting als persoonsgebonden aftrek. Voor het totaal aan gewone giften geldt een drempel voor aftrek van 1% van het drempelinkomen met een minimum van € 60. Voor bepaalde periodieke notarieel vastgelegde giften geldt de drempel niet. Het jaarlijks aftrekbare bedrag is maximaal 10% van het drempelinkomen. Drempelinkomen is het totaal van inkomsten in box 1, 2 en 3, vóór toepassing van de persoonsgebonden aftrek. Giften van een vennootschap aan een ANBI zijn binnen de daarvoor geldende regels aftrekbaar voor de vennootschapsbelasting. Een ANBI hoeft geen erfbelasting of schenkbelasting te betalen over erfenissen en schenkingen die de ANBI ontvangt, voor zover aan de verkrijging niet een opdracht is verbonden, welke aan de verkrijging het karakter ontnemt van te zijn geschied in het algemeen belang. Uitkeringen die een ANBI doet in het algemene belang zijn vrijgesteld van schenkingsrecht.

Al deze voordelen vonden we interessant genoeg om onze vereniging te laten registreren als ANBI en u als lid dit te laten weten. Nu de financiën van de landelijke vereniging steeds meer onder druk komt te staan zijn giften van harte welkom en wat zou het prettig zijn als iemand ons als begunstigde in zijn testament opneemt!

Ria van Oorschot, penningmeester

Aanbod driedaagse rond Franciscaanse spiritualiteit

De VPW Nederland heeft officieel het project Geestelijk Leiderschap afgesloten. Maar dat betekent natuurlijk niet, dat we als pastorale beroepskrachten achterover kunnen leunen.

Daarom heeft het bestuur van de VPW Breda aan Jos van Genugten gevraagd een aanbod te ontwikkelen voor verdere scholing op het terrein van Geestelijk Leiderschap. Je kunt het aanbod zien als een vervolg op of aanvulling van de Leergang Spiritueel Leiderschap, die velen van ons hebben gevolgd.

Onder de titel 'Als het wassen van andermans voeten' biedt Jos een driedaags programma aan. Anders dan in eerdere berichtgeving via de mail is

het aanbod beperkt tot **1, 2 en 3 april 2014**. Locatie wordt waarschijnlijk het Kapucijnerklooster in Velp. De kosten zullen omstreeks € 350,00 bedragen. Dit bedrag kan in principe als studiekosten worden gedeclareerd bij de werkgever. Aanmelden via info@delevensboom.net, uiterlijk **15 december 2013**.

Jos laat ons weten: 'Ik ben benieuwd of er mensen meedoen, ik hoop van wel omdat ik het leuk vind pastores van Breda met een nieuw thema, dat zeker aanvullend is op Benedictus, terug te zien en omdat het een erg goed programma is.'

Algemene Ledenvergadering

Jan Hafmans verzorgde een inspirerende inleiding over het referaat van abt Martin Werlen: *Samen de gloed onder de as ontdekken*. Verslag van de ALV volgt.

Facebookgroep: Pastorale Beroepskrachten Bisdom Breda

Sociale media nemen een steeds grotere vlucht in de hedendaagse communicatie. Het is een toegankelijke en snelle manier van communiceren, die voor sommige mensen ook wel iets te vluchtig is. Maar tegelijkertijd is het een goed medium om elkaar, waar nodig, snel te informeren.

Aan de redactie van deze Nieuwsbrief worden soms erg

interessante initiatieven aangeboden, die de moeite van het verspreiden onder collega's dubbel en dik waard zijn. Toch lukt het niet (altijd) om deze initiatieven met een grote attentiewaarde in de Nieuwsbrief op te nemen. Deels hangt dat samen met het gegeven, dat de Nieuwsbrief pas verschijnt als de aangekondigde activiteit al tot het verleden behoort.

Juist dan is een eigen groep voor de Pastorale Beroepskrachten van het Bisdom Breda op Facebook een goede mogelijkheid om elkaar te informeren. Iedereen die lid is van de groep kan zelf berichten plaatsen. Ben je nog geen lid van Facebook, dan is het zeker te overwegen daarmee te beginnen. Er is in je eigen omgeving wellicht iemand in staat om je daarbij behulpzaam te zijn.

En als je – zelf al actief op FB – andere Facebookers kent, die volgens jou lid zouden kunnen worden van de groep, nodig hen dan uit om te gaan meedoen.

De groep staat uitdrukkelijk ook open voor collega's die geen lid zijn van de VPW. De uitnodiging om mee te doen in de groep, elkaar te informeren en interessante discussie aan te zwengelen, mag dus heel breed worden opgevat.

Van de bestuurstafel

Tijdens de bestuursvergadering van **woensdag 18 september** is met positieve gevoelens terug gekeken op het gesprek dat we hadden met bisschop Liessen op maandag 9 september. Daarover is al bericht in de vorige Nieuwsbrief. Met name zijn instemming met het protocol uit 1990 is voor ons als VPW van bijzondere waarde. Een thema dat nog nader besproken zal worden met de bisdomleiding is de inzetbaarheid en beschikbaarheid van emeriti. Dit zal aan de orde komen in het eerste officiële protocollaire gesprek op dinsdag 19 november.

Verder zijn de laatste puntjes op de i gezet voor de ALV van donderdag 10 oktober. En er zijn enkele punten doorgenomen, die werden aangedragen vanuit de landelijke VPW. Met name de moeite die het kost om een nieuwe voorzitter te vinden als opvolger van Niels Morpey baart grote zorgen.

Inmiddels kon Frans Vermeulen – die de Algemene Bestuursvergadering van de VPW Nederland bezocht op donderdag 7 november – op de bestuursvergadering van **woensdag 13 november** melden, dat Ina van de Bunt zich bereid heeft verklaard het voorzitterschap van Niels Morpey over te nemen. Haar taak als penningmeester wordt overgenomen door Ton Halin, die tot nu toe de financiën van de VPW-Rotterdam behartigde. De beide bestuursfunctie worden ad interim uitgeoefend, tot de ALV op donderdag 5 juni 2014 haar fiat zal geven.

Ook heeft het bestuur op de laatste vergadering enige gesprekspunten geagendeerd voor het protocollaire gesprek met de bisdomleiding op dinsdag 19 november. Naast de al eerder genoemde inzetbaarheid van emeriti willen we ook van de bisschop graag horen hoe hij de verdere ontwikkeling ziet van het nog op te richten Vormingscentrum. En tenslotte willen we graag met hem spreken over hoe hij hoe hij de nota Meewerken in het Pastoraat (1999, waardoor wij ons als pastoraal werk-st-ers gesteund en erkend weten) anno 2013 inschat en in de praktijk wil hanteren.

Volgende nummer

Het volgende nummer verschijnt rond 20 januari 2014. Kopij kan worden aangeleverd tot 1 januari via wielhacking@gmail.com.